

PAŃSTWOWY ZAMEK W LEDNICACH NA MORAWACH

Panie i Panowie, drogie Dzieci,

witamy serdecznie w Zamku w Lednicach.

Tekst objaśniający to, co Państwo za chwilę zobaczą, zaczniemy od kilku podstawowych informacji.

Zamek w Lednicach jest zarządzany przez Instytut Zabytków Historycznych w Kromeriz.

Zamek można zwiedzać jedynie w grupach z przewodnikiem. Zwiedzanie trwa ok. 45 minut.

We wnętrzach zamku obowiązuje zakaz palenia, nie wolno dotykać ścian, wyeksponowanych przedmiotów ani odłączać się od grupy. Zakazane jest również robienie zdjęć z lampą błyskową

Przed rozpoczęciem zwiedzania, poznamy najpierw kilka informacji na temat historii zamku: najstarszy dokument dotyczący zamku w Lednicach pochodzi z roku 1222. Już w tamtych czasach istniały fosa obronne wypełnione wodą oraz dwór, który otrzymał morawski szlachcic Siegfried Sirotek od króla Czech Wacława I. Nazwisko dynastii Liechtensteinów pojawia się w roku 1249, kiedy kupują oni część dóbr i twierdzę w Mikulovie (Nikolsburgu). Ten ród był właścicielem Lednic od 1317 do 1945 roku.

Zamek w Lednicach został letnią rezydencją księcia gubernatora, z racji swojego prestiżu, pięknych ogrodów i wielkiego, wspaniale urządzonego parku krajobrazowego. Z tego powodu był zawsze dobrze utrzymany. Jan Bernard Fischer von Erlach przebudował w stylu barokowym renesansową budowlę z 16. wieku i dodał monumentalny maneż. Ten ostatni zachował się do dziś w niezmiennym stanie i znajduje się po zachodniej stronie zamku.

Prawdziwy rozkwit Lednic i okolic jest związany z osobą Karela Eusebia, artysty, budowniczego, architekta ogrodowego i hodowcy koni znanych w całej Europie.

W połowie 18. wieku następuje kolejna przebudowa. o stronie zachodniej powstaje kaplica, która zastępuje popadły w ruinę kościół parafialny. Na początku 19. wieku, na zlecenie księcia Jana I, architekt Josef Kornhausel ukończył budowę szklarni oraz ujednolicił fasadę całego budynku w stylu empire. Swój dzisiejszy wygląd zamek otrzymuje w latach 1846-1858. Architekt Georg Wingemüller proponuje ówczesnemu księciu gubernatorowi, Aloisowi II projekt przebudowy zamku w stylu gotyku angielskiego i otrzymuje zlecenie wcielenia tego projektu w życie. Po jego śmierci dzieło ukończy jego asystent Johann Heidrich.

* * * * *

Hol wejściowy

Znajdują się Państwo w holu wejściowym, wyposażonym w samonośne schody wykonane w pracowni Karla Leistlera w Wiedniu. Trójpoziomowy żyrandol, wykonany przez odlewnika Hollensteina jest największym ze znajdujących się w zamku. Ma 116 ramion, jest zawieszony na wysokości 15 metrów i waży 690 kg.

Z dawnej galerii portretów dynastii Liechtensteinów zachowały się jedynie trzy; są to kopie wykonane w 19. wieku. Po lewej stronie Emanuel, po prawej Filip-Erazm a pośrodku Gundakar. To genealogiczna gałąź tego ostatniego zgodnie z prawem starszeństwa, przetrwała od połowy 17. wieku do dnia dzisiejszego.

Ogrzewanie parteru było bardzo nowoczesne od czasów, kiedy Josef Schaps założył nową instalację podczas ostatniej przebudowy zamku. Ilość ciepłego powietrza niezbędnego do ogrzania pomieszczeń była regulowana mechanicznie. Palono zaś jedynie drewnem.

Salon myśliwski

Przechodzimy przez salon myśliwski. Na ścianach widzą Państwo orły morskie. Te ptaki często zakładały gniazda w tym regionie, a ostatnio znowu powracają na południe Moraw.

Korytarz

Przejdziemy teraz korytarzem łączącym część reprezentacyjną zamku z prywatnymi apartamentami księżnej Franciszki. Po prawej stronie zobaczą Państwo **salonik zwany afrykańskim**, gdzie wystawiono pamiątki i trofea przywiezione przez Liechtensteinów z podróży po Afryce. Dalej **łazienka** z początków 19. wieku. Jest wyposażona w wielką marmurową wannę, ciepłą i zimną wodę oraz muszlę klozetową (water-closet). Ręczniki i flakoniki perfum są oryginalne i można na nich dostrzec monogram księcia Aloisa II.

Przedpokój

W tym przedpokoju, który służył za poczekalnię, wyeksponowano dwa sztandary regimentu, zamówione przez Johanna Josefa I von Liechtensteina. Obydwa sztandary są identyczne, więc można obejrzeć obydwie strony.

Johan Josef von Liechtenstein był wielkim wojownikiem. W młodości uczestniczył w bitwach przeciw Turkom a następnie w kampaniach napoleońskich. Bił się pod Wagram, Aspern i pod Austerlitz. Bitwa pod Wagram jest przedstawiona na obrazie nad drzwiami.

Pokój niebieski

Jest typowym kobiecym pokojem z drugiej połowy 19. wieku. W szafie znajdującej się w rogu po lewej, widać kolekcję porcelany wiedeńskiej. Po lewej stronie tej szafy jest widoczny obraz - portret przepięknej księżnej - ciotki Aloisa II – Karoliny von Lichtenstein. Po lewej stronie od okna znajdują się dwa małe portrety: cesarza Józefa II i Izabeli z Parmy.

Sypialnia Franciszki

Sypialnia jest wyposażona głównie w stylu empire. Stolik do pisania jest kopią słynnego stolika wykonanego przez architekta Jana Danhausera dla cesarzowej Zofii Habsburskiej. Krzyżyk znajdujący się na stoliku nocnym został przywieziony w ubiegłym stuleciu z Meksyku. Znajdujące się tu obrazy zostały namalowane osobiście przez Aloisa II von Liechtensteina. Malowanie stanowiło część szlacheckiej edukacji. Otwórz drzwi prowadzące do łazienki.

Pokój chiński

W pokoju chińskim prosimy zwrócić uwagę na orientalny mebel a zwłaszcza na stół do wyszywania, który służył do przechowywania niedokończonych prac.

Gabinet chiński

Gabinet chiński zasługuje na uwagę zwłaszcza dzięki swoim tapiseriom. Są one oryginalne i zostały namalowane ręcznie na prawdziwym chińskim papierze.

Sala Rycerska

Doszliśmy do sali rycerskiej, która jest romantyczną repliką sal znajdujących się w średniowiecznych warowniach. Atmosferę tworzą boazerie na ścianach, kolekcja flandryjskich żyrandoli, a zwłaszcza sklepienie siatkowe, które jest imitacją sklepienia ostrołukowego. Nie jest ono elementem nośnym, ma jedynie funkcję dekoracyjną. Elementy uzbrojenia umieszczone na ścianach są replikami rycerskich strojów bojowych z wyjątkiem jednego okazu pochodzącego z Wenecji. Zbroje mają wysokość 153 cm i ważą 36 kg. Ozdobiona złotem komoda jest kopią z epoki romantycznej (19. wiek). Za to mebel znajdujący się naprzeciw jest rzadkim okazem z 16. wieku.

Ogród rozciąga się na północ od zamku. Początkowy ogród został powiększony w 18. wieku przez księcia Aloisa I i stał się wielkim parkiem klasycznym, wyposażonym w budowle w stylu romantycznym. Jeśli chodzi o jedną z nich - **minaret** - książęcy architekt Josef Harmuth wykonał podobno projekt w ciągu jednej nocy. Ta wyjątkowa budowla ma wysokość 60 m. Minaret ma trzy galerie Zwiedzanie i przez całą drogę aż 302 stopni. Na pierwszym piętrze ma 8 salony ozdobione elementami arabskimi.

Powierzchnia parku wynosi 156 ha a stawy 29 ha.

Podczas dalszego zwiedzania przejdziemy przez sale, których podłogi są ozdobione mozaiką. **Prosimy przechodzić po szarej wykładzinie.**

Jadalna

Na półkach jadalni eksponowano zawsze cynowe zastawy. Dekorujące ściany malowidła są również odpowiednio dobrane. Po prawej widzimy obraz przedstawiający wesele Barbary Rothal i Zygmunta von Dietrichsteina, które miało miejsce w 1515 roku w Wiedniu. Uczestniczyli w min: król Czech i Węgier - Władysław Jagiellończyk (widzimy go siedzącego po lewej stronie stołu) i jego dzieci: księżę Ludwik, który zostanie później królem Czech i księżniczka Anna, również królowa Czech od 1526 roku. Z tej okazji zostały zorganizowane turnieje rycerskie, których przedstawienie widzimy na obrazie po lewej.

Wielki, bogato rzeźbiony stół jest w stylu neogotyckim, ale jego twórca użył również fragmentów mebli w stylu wcześniejszych epok.

Lustro weneckie na ścianie naprzeciw jest ozdobione barokową ramą, bogato zdobioną motywem liści akantu, używanym zwykle w architekturze klasycznej.

Salon pośredni

Przechodzimy teraz przez Salon pośredni, zanim dojdziemy do zamkowej biblioteki. Prosimy o zwrócenie uwagi na posąg Wenus z marmuru karraryjskiego.

Wazy chińskie z przedstawieniami różnych scen zbiorowych były w tych czasach ulubionym elementem dekoracyjnym mieszkań. Stanowią część licznych orientalnych elementów wystawianych w pomieszczeniach reprezentacyjnych.

Biblioteka

Samonośne schody w formie wiązki są głównym elementem książęcej biblioteki. To arcydzieło pochodzi również z pracowni Karela Leistlera. Zostały ukończone w 1851 roku, posiada 38 schodów i prowadzi do galerii na drugim piętrze. Są one wykonane z drewna dębowego. Firma Leistlera wykonała nie tylko wszystkie drewniane elementy biblioteki, ale także pozostałych sal recepcyjnych zamku, w tym sufity kasetonowe. Plafon biblioteki został wykonany z drewna bukowego i lipowego.

Obraz przedstawiający świętego Huberta został wykonany techniką światłocienia. Autor wzorował się prawdopodobnie na dziełach Alberta Dürera.

Ołtarz skrzydłowy poza schody jest datowany na koniec 15. początek 16. wieku.

W niszyposąg nimfy z 19. wieku wykonany ze stopu ołowiu i cyny.

Książki są oryginałami.

Salon Muzyczny

Salon muzyczny zwany również **salonem turkusowym** ma sufit kasetonowy z orzecha kanadyjskiego. Nowe obicia zostały wykonane przez firmę Francar w Belgii według oryginalnych rysunków, ale przy użyciu nowoczesnych technologii. Obraz nad kominkiem jest dziełem Rafaela Santi, wielkiego mistrza renesansu. Przedstawia Świętą Rodzinę. Obraz jest tylko kopią, oryginał znajduje się w Luwrze w Paryżu. Sam kominek został wykonany we Francji z marmuru prążkowanego.

Po prawej stronie od wejścia do biblioteki widzą Państwo portret arcyksiężnej austriackiej -

Elżbiety, żony króla Francji Karola IX. Była ona założycielką klasztoru i szpitala w Valticach, niedaleko Lednic. Portret po lewej przedstawia Sydonię z domu Salm, żonę Hartmanna, tj. synową księcia Gundakara. Miała ona 24 dzieci, z których tylko 9 dożyło wieku dorosłego. Wazon w oknie pochodzą z Japonii.

Palarna

Sufit z belkowaniem palarni, inaczej **salonu czerwonego**, jest wykonany z drewna modrzewiowego bogato zdobionego orzechowcem. Są tam przedstawione herby 12 rodów szlacheckich związanych rodzinnie lub węzłami przyjaźni z książętami Liechtensteinu.

Nad oknami widać dwa orły, które pojawiają się również na przemian na zasłonach, na tapecie. Orzeł z ptasią głową symbolizuje księstwo śląskie, zaś orzeł z głową kobiety jest symbolem hrabiego Rietberga pochodzącego ze wschodniej Fryzji. Zbroje na ścianach pochodzą z 16. wieku. Posąжки na kominkach przedstawiają Świętego Jerzego oraz Ulricha von Liechtensteina w stroju rzymskiego wojownika.

Oszklone drzwi łączą salon czerwony z **salą kwiatową i oranżerią**. Została ona zbudowana w latach 1843-45 według projektu Georga Wingelmüllera. Peter Hubert Desvignens, który również pracował wówczas w Wiedniu dla książąt Liechtensteinu, także przyczynił się do powstawania projektu. Oranżeria ma 92 m długości, 13 m szerokości i jest wysoka na 10 m. Rośnie tam około 250 gatunków i odmian roślin tropikalnych i subtropikalnych.

Salon niebieski

Salon niebieski lub inaczej **długi salon** jest największym pomieszczeniem w zamku' służył on jako sala do tańca. Rzeźbiony kominek jest wykonany z marmuru niemieckiego. Powyżej wisi lustro weneckie z obramowaniem w stylu Georga Wingelmüllera, podobnie jak znajdujący się tu stół.

Z Wenecji pochodzą również kryształowe kandelabry umieszczone w rogach sali. Szafa będąca kopią mebla średniowiecznego jest ozdobiona drewnianymi rzeźbami. Tkaniny są dziełem mistrza Rudolfa Appela z Lednic. Pochodzą z roku 1888.

Wazy serpentynowe w dwóch nadwieszeniach znajdują się w zamku od roku 1805, kiedy to zostały ofiarowane księciu Janowi I przez cara Aleksandra I.

Na głównej ścianie salonu znajduje się obraz pędzla niemieckiego malarza Hermanna Schlössera. Przedstawia dwie postacie z greckiej mitologii: Perseusza i Andromedę. Obrazy znajdujące się na ścianach bocznych są pędzla Franza Wenera Tamma. Sufit kasetonowy wykonany z drzewa lipowego jest według niektórych specjalistów jednym z najpiękniejszych plafonów neogotyckich w Europie. Każdy kaseton wyznaczony belkami jest jedyny w swoim rodzaju - żaden motyw zdobniczy nie powtarza się dwukrotnie.

W niebieskim salonie kończy się zwiedzanie tej bajkowej, letniej rezydencji książąt Liechtensteinu.